

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 2
Ocjena teme doktorske disertacije

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Adnan Kamenjašević		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Književnost i kulturni identitet</i>		
Matični broj	164		
Naslov predložene teme	hrv.	Kazivači i osobitosti suvremenih usmenih predaja Tuzle	
	engl.		
Područje / polje / grana	humanističke znanosti / filologija / teorija i povijest književnosti		
Povjerenstvo za prihvaćanje teme doktorske disertacije	titula, ime i prezime	ustanova	e-pošta
	1. doc. dr. sc. Evelina Rudan Kapec	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	erudan@ffzg.hr
	2. prof. dr. sc. Ružica Pšihistal	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	rpsihistal@ffos.hr
	3. izv. prof. dr. sc. Kristina Peternai Andrić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	kpeterna@ffzg.hr
OCJENA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE			
<p>Na temelju prijave i obrazloženja teme doktorske disertacije Adnana Kamenjaševića <i>Kazivači i osobitosti suvremenih usmenih predaja Tuzle</i> vidljivo je da kandidat namjerava istražiti predaja na određenom lokalitetu (Tuzla) uspoređujući trenutno terensko stanje s prethodnim zapisima i zbirkama s istoga područja, dokazujući da predaje kao narativni žanr postoje i u velikim gradovima. Namjera mu je opisati građu na dvije razine; s jedne strane, kako navodi, na teorijskoj razini kao narative: njihove tematske, strukturalne osobitosti, te ulogu i funkciju kazivača, a na drugoj razini istražiti jezično-stilske osobitosti usmenih predaja. Prema opisu teme kandidatu će kao teorijski okvir poslužiti radovi Maje Bošković-Stulli, Vljajka Palavestre, Esmee Smailbegović, Ajše Softić, Zoje Karanović, Vladimira Proppa i dr. Nadalje u uvodnom dijelu kandidat objašnjava važnost predaje te ukratko naznačuje njihovu podjelu i funkciju te neke od njihovih osobitosti. Pregled dosadašnjih istraživanja uključuje radove već spomenutih autora (čiji će mu uvidi poslužiti i kao polazišta za teorijski okvir poput E. Smailbegović, V. Palavestre, Z. Karanović, M. Bošković-Stulli, a pridodaje i radove V. S. Karadžića, V. Čajkanovića, V. Latkovića, J. Prodanovića, T. Čubelića). Pritom razlučuje na koji je način žanr (kandidat koristi</p>			

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 2
Ocjena teme doktorske disertacije

termin forma) predaje bio uključivan u radove spomenutih autora, jesu li tekstovi u tim radovima prepoznatljivi kao poseban oblik i kojim ih se terminom označavalo. Opsežnije objašnjava način na koji tekstove predaja određuje V. Čajkanović koji među skaske uvrštava (etiološke i junačke), a tekstove demonoloških predaja pronalazi pod terminom vjerovanja, dobro određuje Čubelićev odnos prema predajama i legendama, ukratko onaj Z. Karanović i M. Bošković-Stulli.

Cilj istraživanja je, prema navodima kandidata, sistematizirati korpus istraživanih predaja za ovaj rad s tuzlanskoga područja te analizirati ulogu i funkciju pripovjedača, zatim odmjeriti sakupljenu građu o prethodne klasifikacije, uz namjeru da se ponude novi klasifikacijski modeli ako građa bude nudila takve mogućnosti, i na koncu opisati jezične i stilske osobitosti zapisanih predaja.

Tema rada, kao i namjera da se prikupi, analizira, sistematizira, klasificira, poetički opiše aktivni predajni repertoar određenoga područja u ovom slučaju grada Tuzle, kao i pripovjedači, načini njihova pripovijedanja, te jezične i stilske osobitosti zapisanih predaja svakako je dobrodošla, kao što su i neki od ciljeva istraživanja i dio predložene metodologije, međutim postoje neke razine ovako predložene teme koje zahtijevaju ozbiljnu doradu o čemu više u rubrici Mišljenje i prijedlog.

Mišljenje i prijedlog

Predložena tema ima određene manjkavosti na nekoliko razina; terminološkoj, metodološkoj te na razini hipoteze. No, većina njih, čini nam se, proizlaze iz nešto skromnijega uvida u literaturu kako relevantnu noviju koja se bavila predajama na nekom od bliskih južnoslavenskih područja, tako i stariju teorijsku, odnosno temeljnih teorijskih tekstova o žanru predaje.

Iz toga onda proizlaze i određena sporna mjesta na razini opisa teme, kao i problem s određivanjem hipoteze, pa ćemo se najprije osvrnuti na to.

Naime, da bi se u radu moglo odrediti što će stvarno biti novo u teorijskoj raščlambi žanra predaje, moralo bi se najprije precizno vidjeti što već jest bilo uključeno u opise žanra kako u najranijih književnih teoretičara i folklorista (poput C. W. von Sydowa, K. V. Čistova, k. Raneka, H. Bausingera, M. Lüthija, o. Sirovátke, L. Honka), tako u novijih: bilo predaja (L. Dégh, T. R. Tangherlini, Lj., Marks, E. Rudan, A. Perinić Lewis, N. Radulović, S. Đorđević) bilo žanrova bliskih predajama (J. Marković). Inače postoji opasnost da se otkriva nešto što je već otkriveno na razini opisa žanra, njegove strukture i određenih dijelova.

Pritom, naravno da je u opisu teme bilo nemoguće uključiti sve te autore i njihove uvide, ali iz opisa i prijedloga teme te diskursne razine prijedloga nije vidljivo da su spoznaje, uvidi i dosezi tih ranijih i novijih istraživača u određenoj, potrebnoj, mjeri uključeni u promišljanje o temi.

Osim toga, tim uvidima u prethodnike, posebno prethodne mlađe radove, izbjegla bi se zapravo netočna tvrdnja: „Ovakvih ili sličnih istraživanja i nema previše u posljednjih nekoliko desetljeća, pa će se ovime tako popuniti nastala praznina, a za one koji dolaze u istraživačke sfere bit će važna referenca za daljnja istraživanja.”

Naravno da ovo istraživanje predaja na točno određenom području može i potvrditi sve prethodne uvide o žanru, ili ih, dijelom ili posve, odbaciti, ali: i da bi ih potvrdilo, i da bi ih nadogradilo, i da bi ih opovrglo, mora ih najprije uključiti u istraživački postupak.

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 2
Ocjena teme doktorske disertacije

U uvodnom dijelu kandidat navodi ovako: "U folklorističkom bavljenju predajama uvažavaju se i primjenjuju rezultati Maje Bošković-Stulli, Vljaka Palavestre, Esme Smailbegović, Aiše Softić, Zoje Karanović, Vladimira Proppa i drugih, a u onome dijelu koji se kreće prema teoriji kulture i lingvističkom sloju ponuda dosadašnjih istraživanja je prilično obimna." Bilo bi dobro da je ta obimnost barem ukratko naznačena navođenjem određenih relevantnih autora.

Nadalje, ako je jedan od bitnih ciljeva disertacije: analiza uloge i funkcije pripovjedača, onda bi svakako valjalo uključiti i nezaobilaznu folklorističku studiju A.-L. Siikale (1990) *Interpreting Oral Narrative* koja se, između ostalog, intenzivno bavi upravo tipovima pripovjedača, ali i razjasniti što je kandidat podrazumijeva pod ulogom, a što pod funkcijom kazivača.

Isto tako, ukratko je kao jedna od jedinica opisa metodologije navedeno da će se „doći do, u suvremenoj književnoj znanosti, važnih pitanja šta se sve usmenim predajama pamti, tko pamti, kako se pamti i zašto se sve to pamti“. To uistinu jesu važna pitanja i šteta što su ovako nepotrebno skromno navedena, ali i za odgovore na njih bilo bi dobro da prijedlog i opis teme odražava upućenost u radove (J. Assmanna, P. Norra, P. Connerton i dr. teoretičara i istraživača pamćenja i sjećanja).

U očekivanom znanstvenom doprinosu navodi se da se očekuje „da se dokaže postojanje usmene predaje čak i u velikim suvremenim gradovima“ (niz istraživanja kako stranih, poput L. Dégh, tako i geografski bližih poput Lj. Marks (Zagreb) i T. T. Vidović Schreiber (Split), je to već pokazalo, ili su pak pokazivali i dokazivali da opreka urbano-ruralno nije toliko relevantna u suvremenim istraživanjima 'narativne plodnosti predaja' (E. Rudan). Ono što nije istraženo, to je upravo način na koji funkcionira aktivni pripovjedački repertoar u gradu Tuzli. Dakle, novi doprinos neće biti spoznaja da predaje 'žive' i u suvremenim gradovima, nego kako, na koji način, s kojom svrhom, u kojim pripovjedačkim situacijama i kakvim kontekstom podržane i izazvane funkcioniraju u Tuzli.

Sljedeća razina spornih mjesta tiče se dijelom metodologije. Unatoč ponešto neskladnom opisu samog terenskog istraživanja: tipa 'bilježenje vjerno na vrpcu' (današnja tehnologija snimanja nije takva) i neodređivanja tipa intervjua kojim će se istraživati (slobodnog, polustrukturiranog, strukturiranog?), sam proces se čini prihvatljivim (snimanje, vjerna transkripcija). Međutim, neki od termina koji su upotrebljeni u tom dijelu opisa pokazuju izvjesno nesnalaženje, pretpostavljamo da je riječ o nenamjernom previdu, ali ipak što znači „folklorističko-etnološko podrijetlo“? Da bi nešto bilo folklorističkoga podrijetla, moralo bi pripadati disciplini folkloristike, a kako je riječ o usmenim kazivanjima kazivača pretpostavljamo da se htjelo reći folkloristoga podrijetla. Iako ni to nije nasretniji termin jer je jednostavno riječ o tome da će kandidat vjerno transkribirati tekst, bez stilizacija, u kojem će biti vidljive karakteristike usmenoga kazivanja (pritom neki aspekti čak ni iz vjerne transkripcije nisu posve vidljivi, poput npr. gesti, mimike, ili nekih govornih vrednota) što je već rečeno u dijelu teksta koji ovom prethodi.

Nadalje, navodi se da će se građu podvrći najprije „čisto filološkoj metodi o kazivačicama/kazivačima i lokalitetima“ pa je pitanje što u tom iskazu znači „čisto filološka metoda“? Misli li se tu na podatke o kazivačima i kazivačicama i lokalitetima?

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 2
Ocjena teme doktorske disertacije

Stanovite zabune oko terminologije ili znanstvenoga diskursa vidljive su već i iz gornjih naših primjedbi, ali navodimo još neke kako bi popravljivi prijedlog teme imao što manje nesklapnosti različitog tipa. Npr. što kandidat podrazumijeva pod 'čisto naratološkim modelom', ili što znači „definirati predaju ovoga prostora“ i što bi bile „svjetske definicije ovoga termina“? Isto tako treba razjasniti na što se točno misli u rečenici: „Na koncu čekaju i pitanja vezana sa jezičnim i stilskim osobitostima kojima do sada nije posvećena potrebna naučna analiza.“?

Naime, ako se misli na predaje koje su (ili će tek biti) prikupljene za ovaj rad, njima nije ni mogla biti posvećena znanstvena analiza jer jednostavno nisu bile zapisane, a ako se misli da se u dosadašnjim radovima istraživači nisu bavili stilskom analizom predaja, to ne bi bilo posve točno jer ranije navedeni autori koji su se bavili predajama (između ostalog i autorica koju sam kandidat navodi M. Bošković-Stulli, ali i neki mlađi) bavili su se i stilskim karakteristikama predaje kao žanra i stilskim karakteristikama konkretnih tekstova predaja.

Lingvistička analiza predaja pak, koja se isto spominje upravo ovim terminom, bila bi puno obuhvatnija od razine jezičnih i stilskih osobitosti predaja i iziskivala bi novi korpus relevantne literature kao i novo povjerenstvo za obranu teme iz užeg jezikoslovnog područja.

Na temelju svega rečenoga, kandidata upućujemo da opis prijedloga teme, ciljeve i metodologiju doradi i u doradaenom obliku pošalje ponovno na ocjenu.

MENTOR

	titula, ime i prezime	ustanova	e-pošta
Mentor 1	Seid Naizbegovic		
Mentor 2*			

KOMPETENCIJE MENTORA – popis do 5 objavljenih radova u zadnjih 5 godina**

--	--

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 2
Ocjena teme doktorske disertacije

Mentor 2 titula, ime i prezime		
Povjerenstvo za prihvatanje teme doktorske disertacije	titula, ime i prezime	potpis
	1. doc. dr. sc. Evelina Rudan Kapec (predsjednica povjerenstva)	
	2. prof. dr. sc. Ružica Pšihistal	
	3. izv. prof. dr. sc. Kristina Peternai Andrić	
Mjesto i datum	Zagreb, 28. rujna 2018.	
Napomena		

* Navesti mentora 2 ako se predlaže.

** Navesti minimalno jedan rad iz područja teme doktorske disertacije.